

vané. Nelze tedy pachtovní smlouvu pro nejasnost (§ 869 obč. zák.) považovati za neplatnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, připojiv se ohledně platnosti odstavce 6. smlouvy ze dne 3. prosince 1917 k vývodům odvolacího soudu.

Čís. 4538.

Ustanovení pensijních normálů, přiznávající soukromému zaměstnanci důchod přes rámec zákonného pojištění, nenáleží k veřejno-právnímu pensijnímu pojištění a nejsou nároky takto přiznané závislými na osudu náhradního pojištění.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1925, Rv II 742/24.)

Žalobkyně byla zaměstnána v podniku první žalované firmy K. a byla podrobena pensijní pojišťovací povinnosti, kterážto pojistná povinnost byla vyplněna náhradní smlouvou, to jest pensijním normálem firmy K., schváleným výnosem ministerstva vnitra ze dne 1. srpna 1915. Tento pensijní normál ztratil povahu náhradního ústavu pro pojištění zřízenců a žalobkyně byla přihlášena ku pokračování v pojištění u zemské úřadovny všeobecného pensijního ústavu v O., kde také byla pojištěna od 1. ledna 1921 až do dne 31. března 1923. První žalovaná prodala totiž v únoru 1923 svůj podnik v B. druhé žalované firmě B. Firma B. převzala část úřednictva, zaměstnaného v kabelovnách, kdežto druhá část úřednictva dostala od kabeloven výpověď ku dni 31. března 1923. Mezi skupinou touto byla také žalobkyně, jejíž služební poměr dle výpovědi dne 31. března 1923 skončil. Žalobkyně ucházela se u druhé žalované strany o pensi, poněvadž měla 10 celých začítatelných roků a měla platu přes 8.000 Kč ročně, takže dle §u 28 pensijního normálu základna pro vyměření pense činila 8.000 Kč, a žádala tudíž dle §u 7 a 8 pens. normálu roční rentu 40% této základny, to jest 3.200 Kč ročně. § 8 cit. pensijního normálu firmy K. zní doslova takto: »Die gleichen Ansprüche wie bei eingetretener Invalidität hat jeder Angestellte, dessen Dienstverhältnis nach Ablauf der fünfjährigen Dienstzeit ohne sein Verschulden seitens der K. Fabrik aufgehoben wird, jedoch nur insoweit er sich in keiner versicherungspflichtigen Stellung befindet«. Tato její žádost byla zamítnuta přípisem společnosti B. ze dne 29. května 1923, v němž se jí sděluje vzhledem na její přípis ze dne 3. května, že nelze jí vyměřiti pensi, poněvadž dle §u 26 odstavec třetí pensijního normálu zaměstnané osoby ženského pohlaví, které vystupují ze služeb kabelovny během dvou roků po svém provdání, mohou žádati pouze vrácení 80% všech skutečně za ně zaplacených premií. Žalobkyně byla tímto přípisem vyzvána, aby do 6 měsíců, to jest do 30. listopadu 1923 tyto své nároky na vrácení 80% premií uplatnila. Žalobě, domáhající se na firmě K. a firmě B. placení ročního důchodu 3200 Kč se zákonitým drahotným přídavkem, jak bude pro tu kterou dobu v platnosti, a to v měsíčních stejných částkách, splatných vždy

prvého každého měsíce, částky splatné až do pravomoci rozsudku ve 14 dnech s 5% úroky ode dne splatnosti, částky budoucně splatné vždy měsíčně předem po tak dlouho, dokud žalobkyně nebude v žádném zaměstnání, podrobeném nucené pojišťovací povinnosti, anebo pokud nebude jí možno pobíratí příslušnou invalidní nebo starobní pensi od úřadovny pensijního ústavu v O. — **p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** vyhověl. **D ů v o d y:** Ve věci samé bylo se soudu nejprve obíratí otázkou, zda platí pro žalobkyni vůbec ustanovení Šu 8 pensijního normálu, či zda pro ni vzhledem na její sňatek platí pouze ustanovení Šu 26 tohoto normálu. Soud jest toho mínění, že § 26 pens. normálu vztahuje se pouze na případ »dobrovolného« vystoupení, jak to také na počátku tohoto paragrafu výslovně jest uvedeno: »Freiwillig ausscheidet«. Tu pak v tomto Šu 26 jest pro případ dobrovolného výstupu pro provdané ženy zvláštní ustanovení, pro ně výhodné, avšak i toto ustanovení předpokládá dobrovolné vystoupení takovýchto vdaných žen, jak jest zřejmo z celého kontextu. Ustanovení Šu 8 pens. normálu jest ustanovením speciálním, které zajišťuje zaměstnanci mimořádné výhody pro případ, že »beze své viny« byl zaměstnavatelkou »propuštěn«. Tento § 8 nerozlišuje ohledně pohlaví zaměstnanců, ani nemluví o provdání, a dlužno tudíž míti za to, že není s Šem 26 v žádné souvislosti a že tedy žalobkyni přísluší nároky podle Šu 8. Zbývá nyní rozhodnouti ještě tu základní otázku, zda ustanovení pensijního normálu firmy K. vůbec ohledně žalobkyně možno užiti, či zda pozbyl pensijní normál své platnosti. Soud má za to, že pensijní normál zůstal v platnosti a dlužno podle něho posuzovati poměr mezi žalobkyní a její zaměstnavatelkou. Jest sice pravda, že přestal tento pensijní normál dnem 1. ledna 1921 již míti povahu náhradního zřízení dle pensijního zákona a že žalobkyně byla přihlášena jako pojištěnka u zemské úřadovny v O. Avšak tím, že pozbyl pensijní normál kabeloven povahu, býti nositelem nuceného pojištění pensijního, jak pensijními zákony jest předepsáno, nepřestal míti platnost i pro soukromoprávní poměr mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci. Úmyslem zákonů o povinném pojištění bylo, zajistiti soukromým zaměstnancům vyššího druhu minimum jejich zaopatřovacích požitků pensijních, zajisté však nebylo intencí zákona, zkracovati tyto zaměstnance v jejich právech, pokud již na základě zvláštních smluv se svými zaměstnavateli jich nabyli, a nechtěl zákon tyto zvláštní výhody jim odebíratí. To plyne i z Šu 32 pensijního normálu, dle kterého zvláštní náhradní smlouvou zaručuje zaměstnavatel svým zaměstnancům požitky v minimální výši zákonné, pokud z platných náhradních smluv anebo z jiného titulu nemají proti zaměstnavateli vyšší nebo při nejmenším stejné nároky. Když tedy firma K. poskytla ustanovením Šu 8 svého pensijního normálu svým zaměstnancům výhodu, k níž nebyla povinna a jež se také v žádném pojišťovacím zákoně zaměstnancům nepřiznává, nabyli zaměstnanci závodu na základě ustanovení Šu 8 soukromoprávního nároku vůči své zaměstnavatelce. Nárok tento jest zcela nezávislým na minimu normovaném v pensijním zákoně, a, když následkem neuznání této náhradní smlouvy museli býti zaměstnanci, mezi nimi i žalobkyně, pojištěni u zemské úřadovny v O., nepozbyli tím svých nároků, na-

bytých dle ustanovení Šu 8, nýbrž podrželi je jakožto zvláštní výhodu, neboť zemská úřadovna v O. převzala pouze ty povinnosti, které jí byly uloženy zákony pensijními, tedy pouze ono zákonně zajištěné minimum, na němž ničeho nemění ani ustanovení Šu 66 (3) pens. zák. Kdyby byla žalobkyně bývala převzata společností B., byla by tímto způsobem projevila souhlas s převzetím do pensijního ústavu společnosti B., který jest uznán jakožto ústav náhradní a, souhlasíc s jeho stanovami, byla by uznala, že neplatí pro ni již ustanovení pensijního normálu firmy K., nýbrž pensijního řádu společnosti B. Soud však má přes opačné tvrzení samotné žalobkyně za to, že žalobkyně nikdy se nestala úřednicí společnosti B., nýbrž má na základě výsledku svědků za prokázáno, že žalobkyně byla mezi úředníky, kteří dostali výpověď již od firmy K. a že nebyla vůbec převzata do služeb společnosti B., nýbrž až do ukončení svého služebního poměru pracovala na předávání tovarů v B. jakožto vypovězená úřednice firmy K. a že za příslušnou dobu jí plat vyplatila sice společnost B., avšak na účet firmy K. Nenastal tedy ohledně žalobkyně žádný fakt, z něhož mohlo by se míti za to, že se vzdala výhody, poskytnuté jí v Šu 8 pens. normálu, který i po jejím pojištění u zemské úřadovny v O. zůstal vedle tohoto zákonně předepsaného pojištění pro ni platným jakožto zvláštní nabyté právo. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Odvolatelky, uplatňující odvolací důvod nesprávného právního posouzení, shledávají jej v tom, že první soud mylně posoudil jejich námitku, že dle ustanovení Šu 65 zákona čís. 89/20 a prováděcího nařízení čl. 11 čís. 693/20 přestal od 1. ledna 1921 dosavadní pensijní normál prvžalované platiti a že zřízenci této firmy stali se pojištěnci zemské úřadovny Všeobecného pensijního ústavu v O. a že žalobkyně, jež byla mezi nimi, pozbyla tím nároku z pensijního normálu. Odvolatelky dovozují dále, že náhradní smlouva prvžalované měla svůj zdroj v právu veřejném, totiž v zákoně ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. ex 1907, cís. nařízení ze dne 25. června 1914, čís. 138 ř. zák. a zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n. a že nelze smlouvu tu posuzovati dle předpisů občanského práva, nýbrž že třeba ji podříditi ustanovením pensijního zákona čís. 89/20, dle kterého pozbyla od 1. ledna 1921 platnosti, a nemůže proto žalobkyně z této smlouvy pro sebe žádné nároky odvozovati a je uplatňovati. Ustanovení čl. 11 předposlední odstavce nař. čís. 693/20, které prý sice zdá se nasvědčovati tomu, že nárok žalobkyně z náhradní smlouvy jest odůvodněný, jest prý v rozporu s ustanovením Šu 65 zákona čís. 89/20. Ono ustanovení vládního nařízení prý zákon neprovádí a jest prý proto jako protizákonné neplatným. Odvolací soud nesdílí právní názor odvolatelek. Ustanovení Šu 68 odst. (1), (2), (5) zákona čís. 89/20, které stanoví jednak odevzdání premiové rezervy, potřebné ku krytí zákoných nároků přestupujícího pojištěnce dřívějším nositelem pojištění novému nositeli pojištění, jednak vydání odevzdané částky, převyšující výši premiové rezervy, pojištěnci, nastane-li pojistný případ, nasvědčují tomu, že předpis předposledního odstavce čl. 11 vlád. nař. čís. 693/20 není v rozporu s ustanovením Šu 65 zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n. Jest proto nárok žalobkyně, který se opírá o předpis

čl. 11 vlád. nař. čís. 693/20, kde se stanoví, že pro ostatní nároky a práva platí i nadále ustanovení náhradní smlouvy o ručení zaměstnavatelově, zákonem opodstatněný. Odvolatelky shledávají uplatňovaný odvolací důvod nesprávného právního posouzení i v tom, že nesprávně byla prvním soudem posouzena jejich námitka, že pro nárok žalobkyně neplatí ustanovení §u 8 pens. normálu, nýbrž že pro ni platí vzhledem k jejímu provdání ustanovení §u 26 normálu. V tom směru stačí poukázati na správné odůvodnění prvního soudu, které vývody odvolacími nedoznalo změny. Stačí jenom dodat, že ani výraz »scheiden«, použitý v odstavci třetím §u 26 pens. normálu, nenasvědčuje tomu, že ustanovení toto vztahuje se také na případy nedobrovolného rozvázání poměru služebního ženským zřízencem. Ustanovení §u 26 odstavec třetí normálu jest vykládati v souvislosti s ustanovením §u 26 odstavec první pensijního normálu, které s ustanovením §u 25 (1) zákona čís. 89/20 se kryje a jenom případy dobrovolného zrušení poměru služebního má na mysli.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Neobstojí výtká nesprávného posouzení právního (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Pro žalobkyni jakožto zřízenkyni první žalované (akciové společnosti K.) platil pensijní normál, který měl povahu soukromé smlouvy, vížící oba smluvníky. Není správným předpoklad, že tento pensijní normál byl v celku náhradní smlouvou po rozumu §§ 64, 66 cís. nařízení ze dne 25. června 1914, čís. 138 ř. zák. Podle §u 32 pensijního normálu byla podstatnou součástí pensijního normálu náhradní smlouva, ujednaná se zřízenci pojištěním povinnými a schválená ministerstvem vnitra, jejíž obsah jest v §u 32 pensijního normálu uveden. Touto náhradní smlouvou zaručila první žalovaná svým zřízencům, kteří byli pojištěním povinni, pokud neměli již z dosud platné náhradní smlouvy nebo z jiného právního důvodu proti zaměstnavateli nároků vyšších neb aspoň stejně vysokých, jež zůstávají nedotčeny, plnění, uvedená v §§ 5 až 19 a 25 až 27 cís. nařízení ze dne 25. června 1914, čís. 138 ř. zák. za podmínek a modalit tam stanovených a v té výměře, v které by příslušela zřízenci, kdyby byl pojištěn u Obecného ústavu pensijního, — tedy zejména také důchod invalidní. Co do tohoto důchodu obsahují příslušná ustanovení, shodující se v podstatě s předpisy dotčeného cís. nařízení, §§ 4 až 7 a 9, 10 pensijního normálu. Ale kromě těchto plnění, zaručených náhradní smlouvou, měli zaměstnanci dle pensijního normálu zvláštní, větší výhodu, neobsaženou v cís. nařízení. Byloť v §u 8 pensijního normálu stanoveno, že tytéž nároky, jako při nastalé invaliditě, má každý zřízenec, jehož služební poměr byl po uplynutí pětileté doby služební bez jeho zavinění akciovou společností K. zrušen, dokud nebude v postavení, podléhající povinnému pojištění. To jest ustanovení zvláštní a samostatné, vypadající z rámce zákonného povinného pojištění a tudíž i z rámce náhradní smlouvy, která zabezpečovala plnění zákonná, a proto nezávislé na trvání smlouvy náhradní. Třebaže tedy

náhradní smlouva žalobkyně s prvou žalovanou pozbyla dle §u 65 zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n. dnem 31. prosince 1920 povahy náhradního zařízení, nepozbylo platnosti a účinnosti ustanovení §u 8 pensijního normálu, poněvadž právě nebylo součástí smlouvy náhradní. V ten smysl vyslovalo se také ministerstvo sociální péče dne 25. ledna 1924, sdělivši procesnímu soudu na jeho dotaz, že ustanovení pensijních normálů o přiznání důchodu v případě nezaviněného propuštění ze služby (administrativní pensionování, důchody odškodňovací a pod.) nenáleží k veřejnoprávnímu pojištění pensijnímu, čímž vyvrácen jest opačný názor žalovaných. Netřeba se tedy ani dovolávat šestého odstavce článku 11 vládního nařízení ze dne 30. prosince 1920, čís. 693 sb. z. a n., aniž zkoumati platnost tohoto ustanovení, poněvadž oprávněnost nároku žalobního, pokud jest odvozován z §u 8 pensijního normálu, plyne již z úvah dosud uvedených. S toho hlediska nemá také významu poukaz dovolatelek na § 70 (3) cís. nařízení ze dne 25. června 1914, čís. 138 ř. zák. (kterýž se ostatně, jak dovolatelky připouštějí, týká jen dobrovolného převodu pojišťovacích podstat) a na § 68 zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n. o odevzdání premiové rezervy, aniž konečně poukaz na § 64 (2) téhož zákona, dle něhož všichni zaměstnanci téhož podniku pojištěním povinni musí býti pojištěni u téhož nositele pojištění, a důsledky z toho odvozované. Nároky ze zákonného pensijního pojištění přísluší žalobkyni od 1. ledna 1921 ovšem jen proti zemské úřadovně obecného pensijního ústavu v O., ale zvláštní smluvní nárok dle §u 8 pensijního normálu, který nemá nic společného s nároky ze zákonného pensijního pojištění, má žalobkyně i nadále proti první žalované. Že tento nárok není vyloučen §em 26 pensijního normálu, správně vyložily nižší soudy. Poukazujíc v té příčině k důvodům jejich rozsudků, připomíná se jen ještě toto: Že ustanovení třetího odstavce §u 26 pensijního normálu platí jen tehdy, když zaměstnankyně dobrovolně vystoupila ze služeb, tedy ona dala podnět ke zrušení poměru služebního, nikoliv i tehdy, když byl služební poměr zrušen se strany zaměstnavatelky výpovědí nebo propuštěním, plyne již z toho, že §§ 25 a 26 mají společný nadpis »Austritt. Prämienrückerstattung«, což nedopouští pochybovati o tom, že veškerá ustanovení §§ 25 a 26 platí toliko pro případ (dobrovolného) výstupu ze služeb. Co se konečně týče závazku druhé žalované, plyne tento, jak nižší soudy správně vyložily, ze zjištěných skutečností, že druhá žalovaná výslovně ujednala s prvou žalovanou, že ohledně úředníků vypovězených, mezi nimiž byla také žalobkyně, převezme placení odbytného, po případě pense a jinakých nároků, pokud těmto osobám přísluší, a z ustanovení §u 881 obč. zák.

Čís. 4539.

Živnostenská oprávnění jsou věcmi movitými. Na divadelní koncesi lze vésti (zajišťovací) exekuci vnucenou správou, třeba byla dlužníku udělena koncese mimo jiné s podmínkou, že jest povinen podnik neustále osobně řídit a že nesmí tuto osobní koncesi přenechat osobám třetím. Co do osoby vnuceného správce jest třeba svolení správního úřadu.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1925, R I 1022/24.)